МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
КАФЕДРА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
та міжнародної співпраці
Львівського національного університету
імені Івана Франка Різник С.В.
_____

«30» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВО ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

галузь знань **08 «Право»**
спеціальність **081 «Право»**
освітня програма ОС Бакалавр
дисципліна вільного вибору студента
юридичний факультет

Львів 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Право інформаційних технологій» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальністю 081 «Право» у межах освітньої програми ОС Бакалавр, 2022 р.

Розробник:
Кметик-Подубінська Христина Ігорівна – асистент кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права, кандидат юридичних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол від «30» серпня 2022 року № 1)

Завідувач кафедри
інтелектуальної власності, інформаційного
та корпоративного права _____ проф. Яворська О.С.

«30» серпня 2022 року

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право» у межах освітньої програми ОС Бакалавр).
Протокол від «30» серпня 2022 року №___

«30» серпня 2022 року Голова _____ проф. В.М. Бурдін

©Кметик-Подубінська Х.І., 2022 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><th rowspan="2">Найменування показників</th><th rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь</th><th>Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><th>Денна форма навчання</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Кількість кредитів - 3</td><td rowspan="2">Галузь знань
08 «Право»</td><td>Вибіркова</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Спеціальність 081
«Право»</td><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин - 90</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td>Семестр</td></tr>
<tr><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних - 32
самостійної роботи студента - 58</td><td rowspan="6">Освітньо-професійна програма ОС Бакалавр</td><td>Лекції</td></tr>
<tr><td>16 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні</td></tr>
<tr><td>16 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>58 год.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1,8

Мова навчання: українська

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення вибіркової дисципліни «Право інформаційних технологій» є формування у студентів компетентностей самостійного вирішення практичних питань застосування законодавства у сфері інформаційних технологій, інтеграції знань для правильного застосування міжнародних стандартів функціонування інформаційних технологій, ознайомлення із сучасними правовими підходами.

Цілями курсу є оволодіння знаннями поняття та змісту права інформаційних технологій; мережі Інтернет як ІТ середовища; розуміння прав інтелектуальної власності в інформаційних технологіях; сутності правовідносин у сфері інформаційних технологій; процесів гармонізації права інформаційних технологій в Україні з правом ЄС. Важливою ціллю курсу є оволодіння студентами компетентностями із застосовування на практиці законодавства у сфері інформаційних технологій; виявлення ознак порушення норм ІТ-законодавства; аналізу та укладення договорів щодо розпорядження правами

інтелектуальної власності в ІТ сфері; критичного аналізу судової практики у сфері інформаційних технологій.

Результати навчання. Після завершення цього курсу студент буде:

Знати:

- джерела правового регулювання відносин у сфері інформаційних технологій;
- правові засади створення та функціонування Інтернет-сайту як об'єкта інтелектуальної власності;
- специфіку правовідносин у сфері інформаційних технологій;
- порядок здійснення авторських прав в ІТ-сфері;
- особливості правового режиму компютерної програми як об'єкту права інформаційних технологій;
- питання публічних ліцензій у сфері інформаційних технологій;
- поняття та сутності електронної комерції;
- особливості вирішення доменних спорів;
- порядок укладення та зміст договорів щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ-сфері.

Вміти:

- використовувати сучасні правові доктрини та принципи в процесі застосовування норм законодавства, що регулює суспільні відносини у сфері інформаційних технологій;
- застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці інформаційних технологій, їх впливу в сучасному суспільстві;
- проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів ІТ-права різних правових систем;
- критично оцінювати ефективність правового регулювання для вдосконалення механізмів захисту прав, свобод та інтересів суб'єктів;
- обґрунтовувати та мотивувати рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію щодо порушення прав в ІТ-сфері;
- застосовувати знання та розуміння основних засад та процедур судочинства при аналізі судової практики у сфері інформаційних технологій;
- обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи щодо проблем правового регулювання в ІТ-сфері;
- розв'язувати практичні ситуативні задачі, пов'язані з реалізацією прав суб'єктів ІТ-сфери;
- самостійно аналізувати та готувати проекти договорів щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ-сфері; враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальнотеоретичні положення права ІТ

Концептуальні засади інформаційного суспільства. Поняття та характеристика права інформаційних технологій. Засади ІТ права. Поняття та співвідношення мережі Інтернет та цифрового середовища. Інтернет-сайт як об'єкт ІТ права. Гармонізація ІТ-права України з правом ЄС.

Тема 2. Правовідносини у цифровому середовищі: суб'єкти, об'єкти, зміст

Поняття та ознаки правовідносин у цифровому середовищі. Елементи правовідносин у цифровому середовищі: суб'єкти, об'єкти, зміст. Види правовідносин, які виникають між учасниками у цифровому середовищі. Порядок надання телекомунікаційних послуг.

Тема 3. Електронні документи та електронний документообіг

Поняття та ознаки електронного документа. Правове регулювання електронних документів. Види електронних документів. Електронний документообіг: поняття, ознаки, суб'єкти, сфера та умови функціонування. Порядок відправлення, передавання та одержання електронних документів. Електронний підпис: поняття, види, процедура отримання, сфера застосування.

Тема 4. Авторські і суміжні права у сфері інформаційних технологій

Використання об'єктів авторського і суміжних прав у цифровому середовищі. Правове регулювання. Технічні засоби захисту авторських і суміжних прав. Суб'єкти охорони авторських і суміжних прав. Вільні публічні ліцензії. Види порушень авторських і суміжних прав у сфері ІТ. Способи захисту авторських і суміжних прав у сфері ІТ.

Тема 5. Комп'ютерна програма та компіляція даних як об'єкт права ІТ

Поняття комп'ютерної програми та її ознаки. Суб'єкти прав на комп'ютерну програму. Права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму. Вільне використання комп'ютерної програми. Публічні ліцензії на використання програмного забезпечення. Компіляція (база) даних як об'єкт правової охорони.

Тема 6. Доменні імена та доменні спори

Поняття та правова природа доменного імені. Ознаки доменного імені. Види доменних імен. Порядок реєстрації доменних імен. Функції доменного імені. Захист прав на домен. Доменні спори. Єдина політика вирішення спорів про доменні імена.

Тема 7. Договірні зобов'язання у цифровому середовищі

Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензійний договір та ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Примусові ліцензії. Договори про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Тема 8. Електронна комерція

Поняття та види електронної комерції. Правове регулювання електронної комерції. Функції електронної комерції. Суб'єкти електронної комерції. Електронні магазини, аукціони, біржі. Поняття та ознаки електронного правочину. Смарт-контракти. Порядок вчинення електронних правочинів та виконання електронного договору.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	**Кількість годин**			
	Усього	**у тому числі**		
		Л	**П**	**С**
Тема 1. Загальнотеоретичні положення права ІТ	11	2	2	7
Тема 2. Правовідносини у цифровому середовищі: суб'єкти, об'єкти, зміст	11	2	2	7
Тема 3. Електронні документи та електронний документообіг	11	2	2	
Тема 4. Авторські і суміжні права у сфері інформаційних технологій	11	2	2	7
Тема 5. Комп'ютерна програма та компіляція даних як об'єкт права ІТ	11	2	2	7
Тема 6. Доменні імена та доменні спори	11	2	2	7
Тема 7. Договірні зобов'язання у цифровому середовищі	12	2	2	8
Тема 8. Електронна комерція	12	2	2	8
Разом	**90**	**16**	**16**	**58**

Лекційний курс - 16 год.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальнотеоретичні положення права ІТ	2
2	Тема 2. Правовідносини у цифровому середовищі: суб'єкти, об'єкти, зміст	2
3	Тема 3. Електронні документи та електронний документообіг	2
4	Тема 4. Авторські і суміжні права у сфері інформаційних технологій	2
5	Тема 5. Комп'ютерна програма та компіляція даних як об'єкт права ІТ	2
6	Тема 6. Доменні імена та доменні спори	2
7	Тема 7. Договірні зобов'язання у цифровому середовищі	2
8	Тема 8. Електронна комерція	2
Разом		**16**

Практичні заняття - 16 год.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальнотеоретичні положення права ІТ	2
2	Тема 2. Правовідносини у цифровому середовищі: суб'єкти, об'єкти, зміст	2
3	Тема 3. Електронні документи та електронний документообіг	2
4	Тема 4. Авторські і суміжні права у сфері інформаційних технологій	2
5	Тема 5. Комп'ютерна програма та компіляція даних як об'єкт права ІТ	2
6	Тема 6. Доменні імена та доменні спори	2
7	Тема 7. Договірні зобов'язання у цифровому середовищі	2

8	Тема 8. Електронна комерція	2
Разом		**16**

Самостійна робота - 58 год.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальнотеоретичні положення права ІТ	7
2	Тема 2. Правовідносини у цифровому середовищі: суб'єкти, об'єкти, зміст	7
3	Тема 3. Електронні документи та електронний документообіг	7
4	Тема 4. Авторські і суміжні права у сфері інформаційних технологій	7
5	Тема 5. Комп'ютерна програма та компіляція даних як об'єкт права ІТ	
6	Тема 6. Доменні імена та доменні спори	7
7	Тема 7. Договірні зобов'язання у цифровому середовищі	8
8	Тема 8. Електронна комерція	8
Разом		**58**

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на: формування у студенів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю; забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного та пошукового характеру); а також методи, пов'язані із контролем за навчальною діяльністю студентів.

Під час викладання курсу використовуватимуться наступні навчальні методи та техніки: лекції, колаборативне навчання (групові проекти), проектно-орієнтоване навчання (презентації), поєднання активних та інтерактивних методів навчання (дискусії, дебати, моделювання кейсів, ситуативний аналіз).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять з метою перевірки рівня підготовленості студента до заняття. Методи проведення поточного контролю під час навчальних занять здійснюються шляхом усного опитування студентів, виконання завдань, проектів та вирішення практичних кейсів. Проміжний контроль здійснюється шляхом проведення модульного контролю. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання шляхом проведення заліку. Форма проведення заліку (модуля) – письмова, усна, тестова тощо - затверджується кафедрою.

Письмові роботи. Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, проекти, вирішення кейсу).

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов’язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному оцінюванні та бали підсумкового оцінювання. При цьому обов’язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов’язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТУ

Поточна успішність	Модуль	Сума
50	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	Підсумкова оцінка

90-100	A	відмінно	відмінно
81-89	B	дуже добре	добре
71-80	C	добре	
61-70	D	задовільно	задовільно
51-60	E	достатньо	
до 51	FX	незадовільно з правом перездачі	незадовільно
до 51	F	незадовільно без права перездачі	

Критерії оцінювання за національною шкалою та ECTS:

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набуті знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Кметик-Подубінська Х.І. Право інформаційних технологій. Програма курсу та методичні рекомендації для студентів. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2022. URL: https://law.lnu.edu.ua/course/pravo-informatsiynykh-tekhnolohiy

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аврамова О.Є., Разіна О.І. Проблеми захисту авторських прав в Інтернеті. Вісник НТУ «ХПІ». Харків: НТУ «ХПІ», 2013. № 6 (980). С. 26-29.
2. Андрощук А. Інтелектуальна власність в Інтернеті: тенденції законодавчого регулювання. Юридичний журнал. 2013. № 1. URL: http://www.justinian.com.ua
3. Андрощук Г. Авторське право й інтелектуальна власність в інтернеті (за матеріалами соціологічних досліджень). Юридичний журнал. 2013. № 10. URL: http://www.justinian.com.ua
4. Андрощук Г. Про підсудність інтернет-спорів про права на бази даних. Юридичний журнал. 2014. № 1. URL: http://www.justinian.com.ua
5. Андрощук Г.О. Правова охорона програмного забезпечення (комп’ютерних програм і баз даних): монографія. НДІ ІВ НАПрНУ.2013. 300 с.
6. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право. К.: КНТ, 2005.
7. Батиргареєва В.С. Правова платформа для забезпечення в Україні ефективного захисту цифрових трансформацій суспільства. Інформація і право. № 1 (40). 2022. С. 21-34.
8. Бачун О. Досудова підготовка справ щодо захисту прав на об’єкти інтелектуальної власності. Юридичний журнал. 2002. № 1. URL: http://www.justinian.com.ua/article.php?id=380
9. Вахонєва Т.М., Гаркава А.С. Особливості правової охорони та захисту авторських та суміжних прав в Україні. Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-2. С.112-117.
10. Ващинець І.І. Цивільно-правова охорона авторських прав в умовах розвитку інформаційних технологій. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького Національної академії наук України. Київ, 2006.
11. Голіцин Д. Актуальні проблеми захисту авторського права в мережі Інтернет. Юридичний журнал. 2005. № 5. URL: http://www.justinian.com.ua

12. Горкуша М. Захист авторських та суміжних прав, порушених в мережі Інтернет. Інтелектуальна власність. 2014. № 6.
13. Гура М.В. Правова охорона Інтернет-сайту в Україні. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. Київ, 2006.
14. Давидова І.В. Правочини та їх недійсність в інформаційному суспільстві: теорія та практика. Видавництво «Юридична література», 2018. 368 с.
15. Дєдова О. Україна є найбільшим порушником авторських прав у світі. URL: http://yur-gazeta.com/publications/editor-column/ukrayina-e-naybilshim-porushnikom-avtorskih-prav-u-sviti.html
16. Дмитришин В.С. Набуття та передання прав на комп'ютерні програми. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького Національної академії наук України. Київ, 2008.
17. Жилінкова О. Реалізація прав інтелектуальної власності в Інтернеті за допомогою ліцензій Creative commons. Юридичний журнал, 2011. № 2.
18. Захист авторських прав на контент. URL: http://www.aruc.org.ua/uk/consultation/4748/
19. Захист імені на сайті: судова практика у сфері доменних спорів. 2012. URL: http://kmp.ua/ua/eksklyuziv/651-zahyst-imeni-na-sajti-sudova-praktyka
20. Зеров К. Інтелектуальна власність у сфері інформаційно-комунікаційних технологій. Теорія і практика інтелектуальної власності, 2021, 5. С. 32-41.
21. Інтелектуальне право України. За заг. ред. проф. О.С. Яворської. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. 608 с.
22. ІТ ПРАВО. Яворська Л.С., Тарасенко Л.Л., Мартин В.М., Самагальська Ю.Я. та ін.. За заг. ред. Яворської О.С. Львів: Видавництво «Левада», 2017. 470 с.
23. ІТ-право: теорія та практика. Харитонов Є.О., Харитонова О.І. Фенікс, 2019. 472 с.
24. ІТ-сфера в Україні. Законодавство. Судова практика. Коментар. Бачинський Т.В., Радейко Р.І. Юрінком Інтер, 2018. 360 с.
25. Каламайко А.Ю. Електронні докази в цивільному процесі. Право, 2017. 178 с.
26. Калениченко П.А. Охорона авторського і суміжних прав у музичному шоу-бізнесі України. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького Національної академії наук України. Київ, 2008.
27. Калениченко П.А. Проблеми охорони авторського і суміжних прав у мережі Інтернет. Часопис Київського університету права. Київ, 2009. № 2. С.192-199.
28. Карчевський М.В. Протидія злочинам у сфері використання інформаційних технологій. Право, 2019. 188 с.

29. Катеринчук К. Порушення авторського права: як відрізнити некоректне та неправомірне цитування від плагіату? Юридичний журнал. 2013. № 2. URL: http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3822
30. Кетрарь А.А. Правові проблеми захисту авторських та суміжних прав від піратства в мережі інтернет. Часопис цивілістики. Одеса. 2012. Випуск 14. С. 141-145.
31. Корнійченко А.О. Співвідношення правових категорій «інформаційне суспільство» та «smart-суспільство». Наукові записки. Серія: Право, 2022, 12. С. 90-94.
32. Краковська А., Бабик М. Цифровізація адміністративних послуг в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право, 2022, 70. С. 329-334.
33. Кудрицька Т. Доменні спори в Україні: останні тенденції та перспективи застосування альтернативних способів вирішення. Журнал «Інтелектуальна власність України». 2012. № 10. URL: http://old.kisilandpartners.com/ukr/knowledge/articles/1262/
34. Кузьменко Т. Захист товарного знаку в інтернеті. Юридичний журнал. 2009. № 11. URL: http://www.justinian.com.ua
35. Кушакова Н. Законодавче регулювання Інтернет в Україні: проблемні питання й перспективи розвитку. Юридичний журнал. 2003. № 3. URL: http://www.justinian.com.ua
36. Кущ Я.М., Трибой Д.С. Основні інструменти розвитку ІТ-ринку. 2021, 130.
37. Лавринюк Б.М. До проблеми законодавчого регулювання електронної комерції в Україні. Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути. 2021, 512 с.
38. Манжосова О. Європейська стратегія захисту основних прав в епоху цифрових трансформацій: досвід для України. Знання європейського права. 2022. С. 38-42.
39. Основи ІТ-права: навч. посібник. Т.В. Бачинський, Р.І. Радейко О.І. Харитонова. К.: Юрінком Інтер. 2017. 208 с.
40. Пастухов О. М. Авторське право в Інтернеті. Навч. посібник. К.: Вид-во «Школа», 2004.
41. Пастухов О.М. Авторське право у сфері функціонування всесвітньої інформаційної мережі Інтернет. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2002.
42. Право інтелектуальної власності в Інтернеті: [наук.-практ. посібник]. К.: НДІ ІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2013. 288 с.
43. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України. За ред. Ю. М. Капіци: кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. К.: Видавничий Дім «Слово», 2006.

44. Право інтелектуальної власності. Підручник. Коссак В.М., Якубівський І.Є. К.: Істина, 2007. С.208.
45. Право інтелектуальної власності: Акад. курс: Підруч. для студ. вищих навч.закладів. О.П. Орлюк, Г.О. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський та ін.; За ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.
46. Право інтелектуальної власності: Академічний курс за ред. О.А. Підопригори, О. Д. Святоцького. Вид. друге, перероб. та доповн. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2004.
47. Прудкий О. Захист прав на використання торговельних марок в інтернеті: судова практика. ЮРИСТ&ЗАКОН. 2014. URL: http://www.lcfgroup.com.ua/news/publications/1675/
48. Регулювання правовідносин в Інтернеті: аспекти інтелектуальної власності [Текст]: брошура. С.А. Петренко, О.О. Мацкевич, С.О. Бутнік-Сіверський. К. : НДІ ІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. 120 с.
49. Рекомендації щодо вдосконалення механізму регулювання цифрового використання об’єктів авторського права і суміжних прав через мережу Інтернет. URL: http://sips.gov.ua/ua/recomnet.html
50. Рудник Т.В. Відповідальність за порушення авторського права. Часопис Київського університету права. Київ. 2012. № 2. С.248-251.
51. Селіванов М.В. Захист права на комп'ютерну програму (авторсько-правовий аспект). Національний університет внутрішніх справ. Харків, 2002.
52. Смородина А. Заборона на публічний показ фотографії. Юридичний журнал. 2009. № 10. URL: http://www.justinian.com.ua
53. Тарасенко Л. Особливості звернення до суду з позовом щодо захисту авторського права. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. Матеріали XXI звітної науково-практичної конференції. Частина 1. Львів. 2015 р. С.222-226. URL: http://law.lnu.edu.ua/uploads/media/konferencija_2015_chastina_1_01.pdf
54. Тарасенко Л.Л. Докази і доказування у спорах щодо захисту авторських прав. Адвокат. 2014. № 10. С.21-26. URL: http://yurholding.com/news/78-dokazi-dokazuvannya-u-sporah-schodo-zahistu-avtorskih-prav.html
55. Тарасенко Л.Л. Докази і доказування у судових спорах щодо інтелектуальних прав. Актуальні проблеми інтелектуального права: матеріали першої всеукраїнської науково-практичної конференції. Львів: Юрид. Ф-т ЛНУ ім. І. Франка, 2016. С. 126-133.
56. Тарасенко Л.Л. Захист авторських прав: процесуальні аспект. Часопис Київського університету права: Український науково-теоретичний часопис. К.: Київ. Ун-т права НАН України, Ін-т держ. і права ім. В.М.

Корецького НАН України. 2015. № 2. С.246-250. URL: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2015_2/CHAS15_2.pdf
57. Тарасенко Л.Л. Особливості захисту авторських прав в мережі Інтернет. Юридична наука та практика: виклики сучасних євроінтеграційних процесів: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (Братіслава, Словацька Республіка, 27-28 листоп. 2015 р.). Братіслава. 2015. С. 44-46. URL: http://yurholding.com/news/88-osoblivost-zahistu-avtorskih-prav-v-merezh-nternet.html
58. Тарасенко Л.Л. Суб'єктний склад розгляду справ щодо захисту авторських прав. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2015. Вип. 34. Т. 1. С.105-109. URL: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/index.php/archiv?id=95
59. Теремецький В., Маляр С. Місце блокчейну в системі об'єктів авторських прав. Актуальні проблеми правознавства, 2022, 4. С. 72-78.
60. Філик Н.В., Троцюк Н.В. Специфіка судового захисту авторських прав на об'єкти, розміщені в мережі Інтернет: порівняльно-правовий аналіз. Судова апеляція. 2012. №2. С. 47-54.
61. Харитонов Є.О., Харитонов О.І. Актуальні проблеми цивілістики у цифрову добу. Одеса, 2018. 248 с.
62. Харитонов Є.О., Харитонова О.І. ІТ-право та інформаційна безпека. Фенікс, 2017. 176 с.
63. Харитонов Є.О., Харитонова О.І. ІТ-право: сутність та поняття. Фенікс, 2017. 316 с.
64. Харитонов Є.О., Харитонова О.І., Давидова І.В., Некіт К.Г., Кулініч О.О., Радейко Р.І., Сафончик О.І., Фасій Б.В. Актуальні проблеми цивілістики у цифрову добу: онлайнові соціальні мережі. Видавництво «Юридична література», 2018. 176 с.
65. Харченко О. Судова практика у доменних спорах в .UA: 2005-2007. URL: https://hostmaster.ua/?faqj2
66. Цивільно-правова охорона та захист авторського права в сучасних умовах технологічного розвитку. Монографія. О.О. Штефан, А.С. Штефан, І.І. Петренко, ОО. Мацкевич, В. М. Троцька, С.А. Петренко; за наук. ред. Н.М. Мироненко. К.: НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 341 с.
67. Штефан А. Цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2009. № 2. URL: http://www.ndiiv.org.ua/ua/library/view-tsyvilno-pravovi-sposoby-zahystu.html
68. Штефан О. Позов у справах, що виникають з авторських правовідносин. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2014. № 3. С.12-25. : http://www.ndiiv.org.ua/Files2/0314.comp.pdf

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- ✓ Офіційний портал Верховної Ради України - www.rada.gov.ua
- ✓ Офіційне Інтернет-представництво Президента України - www.president.gov.ua
- ✓ Офіційний портал Кабінету Міністрів України - www.kmu.gov.ua
- ✓ Офіційний портал Міністерства юстиції України - www.minjust.gov.ua
- ✓ Офіційний портал Міністерства та Комітет цифрової трансформації України - thedigital.gov.ua
- ✓ Офіційний портал Конституційного Суду України - www.ccu.gov.ua
- ✓ Офіційний портал Верховного Суду України - www.supreme.court.gov.ua
- ✓ Єдиний державний реєстр судових рішень України www.reyestr.court.gov.ua
- ✓ Institute of Law Technology and Innovation – www.ilti.com.ua
- ✓ IT Ukraine Association - https://itukraine.org.ua